

A B C D E F G H I J K L Ł M N O P R S T U V W X Y Z

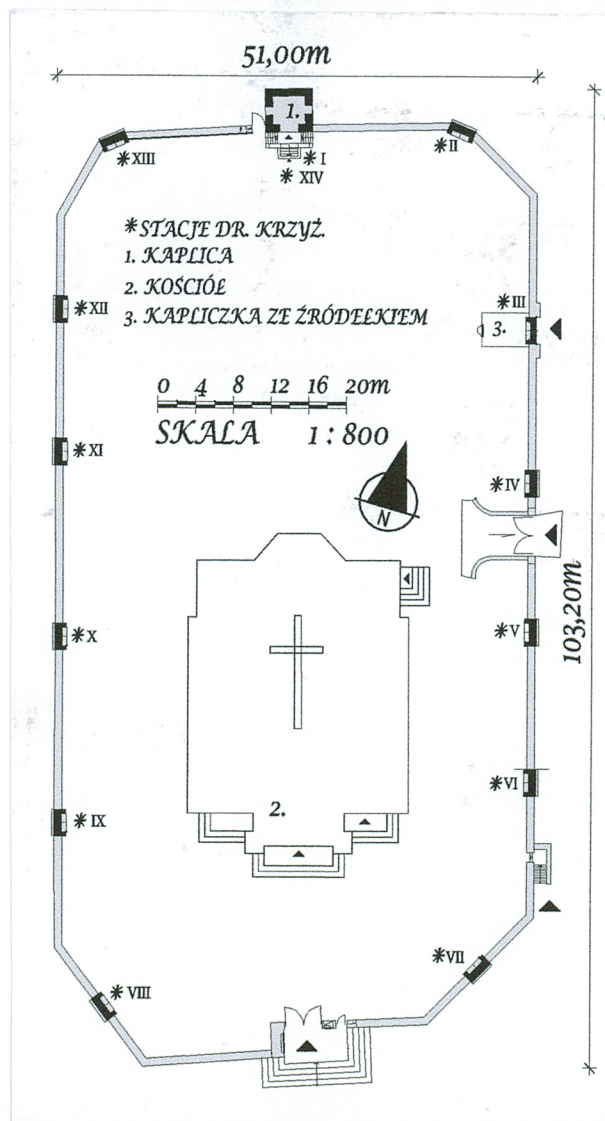
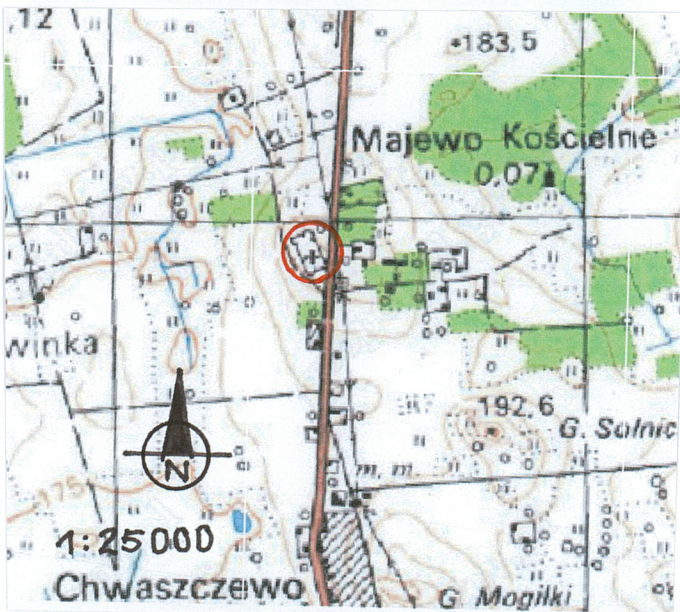
Nr 6203

1. Obiekt 43513
**OGRODZENIE Z KAPLICZKAMI STANOWIĄCYMI STACJE DROGI
KRZYŻOWEJ, Z BRAMAMI I SCHODAMI PRZY KOŚCIELE RZYM.-KAT. PAR.
P.W. MB CZĘSTOCHOWSKIEJ I ŚW. KAZIMIERZA**

2. Czas powstania
1938-1970

3. Miejscowość **CHWASZCZEWÓ-
MAJEWO KOŚCIELNE**

11. Zdjęcia , rzut , przekrój , sytuacja , orientacja

4. Adres **Majewo Kościelne 1**
16-100 Majewo Kościelne
Działki nr 29/1 i 29/2
nr hipoteczny.....

5. Przynależność administracyjna
Województwo **podlaskie**
Powiat **sokólski**
Gmina **Sidra**

6. Poprzednie nazwy miejscowości

7. Przynależność administracyjna do 01.01.1999r.

Województwo **białostockie**
Gmina **Sidra**

8. Właściciel i jego adres
Parafia Rzymskokatolicka w Majewie
Kościelnym. Majewo Kościelne 1,
16-140 Sokółka; Archidiecezja Białostocka.

9. Użytkownik i jego adres
Parafia Rzymskokatolicka w Majewie
Kościelnym. Majewo Kościelne 1,
16-140 Sokółka; Archidiecezja Białostocka.

10. Rejestr zabytków

nr data **A-293 z 31.05.2010r.**

Początki Majewa sięgają zapewne 1713r., kiedy to pisarz urzędu łowieckiego Michał Majewski rozrobił 8 włók ostępu puszczańskiego, wyrobił grunt, założył wieś i zbudował dwór. W 1775r. do guberni sokólskiej natomiast należał m.in. klucz majewski, liczący 111 dymów z dworem ekonomicznym przy drodze Nowowola- Chwaszczewo. Klucz ten tworzyły następujące wsie: Nowowola- 44 dymy, Trzcianka - 17, Majewo - 11, Chwaszczewo - 13, Kamienna Dolina - 2, Pohanica - 23 dymy. Upadek Majewa był znaczny skoro w 1775r. było ono ośrodkiem klucza a wieś liczyła 11 dymów zaś w 1784r. pleban sokolański stwierdzał: *Majewo niegdyś było wioską królewską, teraz tylko folwark awulsem do klucza JKM nowowolskiego należący na zachód letni mila dobra i ćwierć. Tamże o kroków kilkadziesiąt circiter dwóch strzelców pod lasem mieszka, uroczyszcze także Majewo nazwane.* Na mapie Textora-Sotzmana z 1808r. między Nowinką a Chwaszczewem nie odnajdziemy już nazwy Majewo, chociaż w inwentarzu z 1826 zatytułowanym *Inwentarz skarbowych folwarków Nowowoli z awulsem Majewo* czytamy, że folwark nowowolski posiadał 30 włók 19 mórg i 141 przętów różnych użytków zaś folwark majewski - 19 włók 29 mórg i 43 przęty, w tym pod zasiewem 11 włók 2 morgi i 49 przętów. Folwark Majewo zaś występuje w tym miejscu obecnych zabudowań kościelnych na mapie z 1866r. W 1902r. zaś zapisano: *Majewo - uroczysko przy wsi Nowinka, pow. sokólski.* To właśnie w tym miejscu, gdzie w 1866r. funkcjonował folwark Majewo rozpoczęto w 1907r. budowę obecnego kościoła, który poświęcono w 1926r. Majewo stało się istotnym ośrodkiem kultu maryjnego od 1930r. kiedy to wprowadzono do kościoła kopię obrazu Matki Bożej Częstochowskiej, który wkrótce zaczął odbierać wielką cześć. Mur kamienny z kaplicą i z kapliczkami stanowiącymi stacje Drogi Krzyżowej rozpoczął budować ks. Jan Malinowski w roku 1938 a dokończył ks. kanonik [redacted] w roku 1970. Fundatorami muru i kaplic Drogi Krzyżowej byli [redacted]

Kościół, kaplica i ogrodzenie zbudowane z jednorodnego materiału, w tym samym stylu stanowią nierozłączną całość

Sytuacja: kościół parafialny p.w. Matki Bożej Częstochowskiej i św. Kazimierza usytuowany po zachodniej stronie drogi biegnącej przez wieś Majewo Kościelne z Janowa do Sokółki, na niewielkim wzgórzu (lokalnie nazywanym *Kramieniec*). W ogrodzeniu od płn-wsch. kaplica i 12 kapliczek ze stacjami Drogi Krzyżowej. Pod jedną z kapliczek płn.-wch części ogrodzenia studnia z cudownym źródłem dostępna od zewnątrz. W południowej części muru brama główna i bramka poprzedzone schodami, we wschodniej brama boczna z podjazdem, furtka i schody. Teren cmentarza przykościelnego porasta trawa i starodrzew.

Materiał, konstrukcja, technika: mur z kamienia łamanego, nieregularnego łączony zaprawą cementowo-wapienną, ciągły, nakryty betonowym parapetem pochylonym lekko na zewnątrz. Bramy murowane z kamienia, skrzydła metalowe, ażurowe, malowane.

Rzut: ogrodzenie na planie wydłużonego prostokąta ze ściętymi narożami, w południowej części uskok mieszczący bramę główną ujętą dwoma wydatnymi słupami i bramką. W murze płn.-wschodnim, brama boczna i schody. W połowie długości muru północnego usytuowana kaplica. W murze równomiernie rozmieszczone kapliczki ze stacjami Drogi Krzyżowej.

Opis: cmentarz przykościelny otoczony ciągłym murem z kamienia polnego, łamanego w zaprawie wapienno-cementowej, nakryty betonowym parapetem pochylonym lekko na zewnątrz. Mur w części pld.-wsch. z uskokiem mieszczącym bramę główną ujętą dwoma słupami na rzucie prostokąta, zwężającymi się ku górze, nakrytymi ostrosłupowymi czapami. Do słupa z pld.-zach strony przylega prostopadle usytuowana ścianka, zamknięta łukiem dwuspadowym, z ostrołukową wnęką (w niej tablica ogłoszeń). W słupie płn.-wsch. od strony schodów mała nisza zamknięta ostrołukiem, w niej figura Matki Bożej. Brama główna złożona z dwóch słupów ujmujących dwuskrzydłowe wierzaje z metalowych przętów z motywem kwiatu lilii w dolnej części. Górą skrzydła zdobione motywem wolutowym i wici roślinnej z giętych przętów. Furtki boczne prostokątne, powtarzają wzór z wierzai bramy głównej. W murze płn.-wsch. brama z podjazdem. W połowie muru północnego usytuowana kaplica na planie prostokąta, zbliżonym do kwadratu, przy niej furtka. W murze wzniesiono 12 kapliczek ze stacjami Drogi Krzyżowej. Pierwsza i czternasta stacja umieszczone są w kaplicy. Wszystkie kapliczki zbudowane z kamienia, mają formę wydatnych szkarp, zwieńczonych łukami dwuspadowymi, nakrytymi daszkami w formie betonowych płyt wysuniętych nieco poza lico muru. W szczycie osadzony żelazny, kuty krzyż w promieniach. Kapliczki wysunięte nieco przed lico muru. W ścianach wnęki ostrołukowe, opracowane w sztucznym kamieniu (lastryko), ścianki boczne bielone, z ławą (parapetem) na wysokości ogrodzenia i z cokolikiem, na którym umieszczone są reliefy z przedstawieniami poszczególnych stacji Drogi Krzyżowej. Do cokolików przymocowane metalowe tabliczki z numerem stacji i krótkim opisem. Ogrodzenie stanowi jednocześnie mur oporowy wzgórza, na którym usytuowany jest kościół i cmentarz przykościelny. Różnice w poziomie terenu są znaczne i od zewnętrznej strony szkarpy dochodzą do wysokości 5,5 m. W płn.-wsch. części ogrodzenia wbudowana jest kapliczka mieszcząca III stację Drogi Krzyżowej, która zamyka się w obrębie ogrodzenia, od zewnętrznej strony flankują ją dwie przypory. Między nimi wejście ujęte metalową kratą w kształcie ostrołuku. Skrzydła kraty wypełniają wzory geometryczne (kombinacje trójkątów), z krzyżem łacińskim. Nad wejściem tabliczka z napisem *UZDROWIENIE/ CHORYCH/ MÓDL SIĘ ZA NAMI*, powyżej na tylnej ścianie kapliczki kamienny krzyż łaciński. Wnętrze na rzucie prostokąta zamknięte półkoliście, podłoga wylana z betonu. Centralnie usytuowana studnia, z cudownym źródłem opracowana z kamieni polnych. Na niej metalowa tabliczka z napisem *AD 1938*. Na tylnej ścianie półkolista wnęką z ławą, na której umieszczona figura Matki Bożej.

14. Kubatura	15. Powierzchnia użytkowa	16. Przeznaczenie pierwotne	17. Użytkowanie obecne
-	-	ogrodzenie	ogrodzenie
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)	
		<p>Ogólny stan zachowania dobry. Powierzchnia muru pokryta drobnym mchem. Niewielkie ubytki cementowej zaprawy. Nieliczne uszkodzenia płaskorzeźb wymagające konserwatorskiej ingerencji.</p>	
		20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

Państwowe Archiwum Historyczne Białorusi w Grodnie F. 1143, op.1, nr 204.

Litewskie Państwowe Archiwum Historyczne, SA, nr 18584.

Archiwum Główne Akt Dawnych w Warszawie, Archiwum Tyzenhauza, D-1/XIV.

22. Bibliografia

Zabytki architektury i budownictwa w Polsce, województwo białostockie, Warszawa 1992, s.273.

K. J. Jabłoński, *Budownictwo kościelne 1795-1939 na terenie Archidiecezji Białostockiej*, Białystok 2002.

Rękopiśmienne opisy parafii litewskich z 1784 roku. Dekanat grodzieński, Źródła do dziejów geografii, z.1, oprac. W. Wernerowa, Warszawa 1994.

Słownik Geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich, t. XV, cz. II, Warszawa 1902.

23. Źródła ikonograficzne i fotografia (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

24. Uwagi różne

25. Opracował

tekst

mgr Joanna Kotyńska Stetkiewicz, mgr Iwona Górską,
dr Grzegorz Ryżewski

plany, rysunki

mgr inż. arch. Dorota Kowalewska

zdjęcia fotograf.

mgr Iwona Górską
październik/listopad 2010

miejsce przechowywania negatywów WUOZ w Białymstoku

Karta po wypełnieniu podlega ochronie na podstawie przepisów prawa autorskiego

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

27. Załączniki

2 wkładki do karty ewidencyjnej

1. Miejscowość

Majewo Kościelne

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

Ogrodzenie z kapliczkami stanowiącymi stacje Drogi Krzyżowej, z bramami i schodami przy kościele rzym.-kat. p.w. MB Częstochowskiej i św. Kazimierza

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

Fotografie

Wkładkę założył: mgr Iwona Górską, listopad 2010.
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: WUOZ Białystok

Wzór ODZ 1985

8.

9.

10.

11.

12.

13.

14.

1. Miejscowość

Majewo Kościelne

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

Ogrodzenie z kapliczkami stanowiącymi stacje Drogi Krzyżowej, z bramami i schodami przy kościele rzym.-kat. p.w. MB Częstochowskiej i św. Kazimierza

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

Fotografie, sytuacja

15.

16.

17.

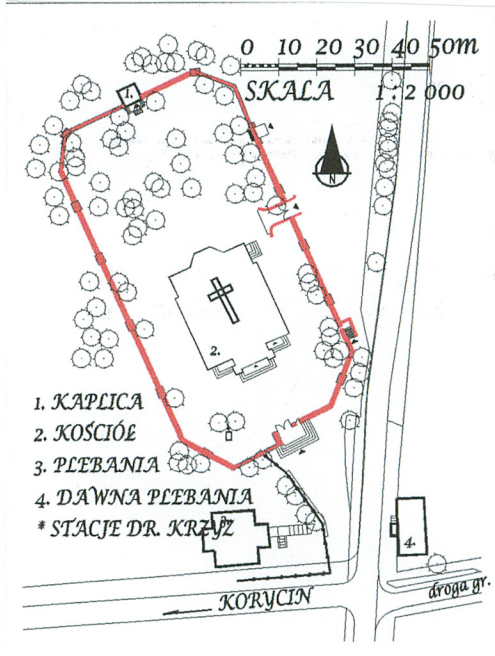

18.

Wkładkę założył: mgr Iwona Górską, listopad 2010.
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: WUOZ Białystok

Wzór ODZ 1985

Spis fotografii:

1. fragm. pld.-zach. części ogrodzenia
2. schody główne
3. brama główna
4. brama główna od strony kościoła
5. bramka boczna ze schodami w części pln.-wsch.
6. brama z podjazdem w części pln.-wsch.
7. bramka przy kaplicy w części pln.
- 8., 9. widok fragm. pln.-wsch. części ogrodzenia
10. fragm. pld.-zach. części ogrodzenia
11. kaplica
- 12., 14. kapliczka z VI stacją Drogi Krzyżowej
13. kapliczka z VII stacją Drogi Krzyżowej
15. widok kapliczki z III stacją Drogi Krzyżowej
- 16., 18. kapliczka ze studnią (cudownym źródłem)
17. wejście do kapliczki ze studnią (cudownym źródłem)